మోటు మనిషి

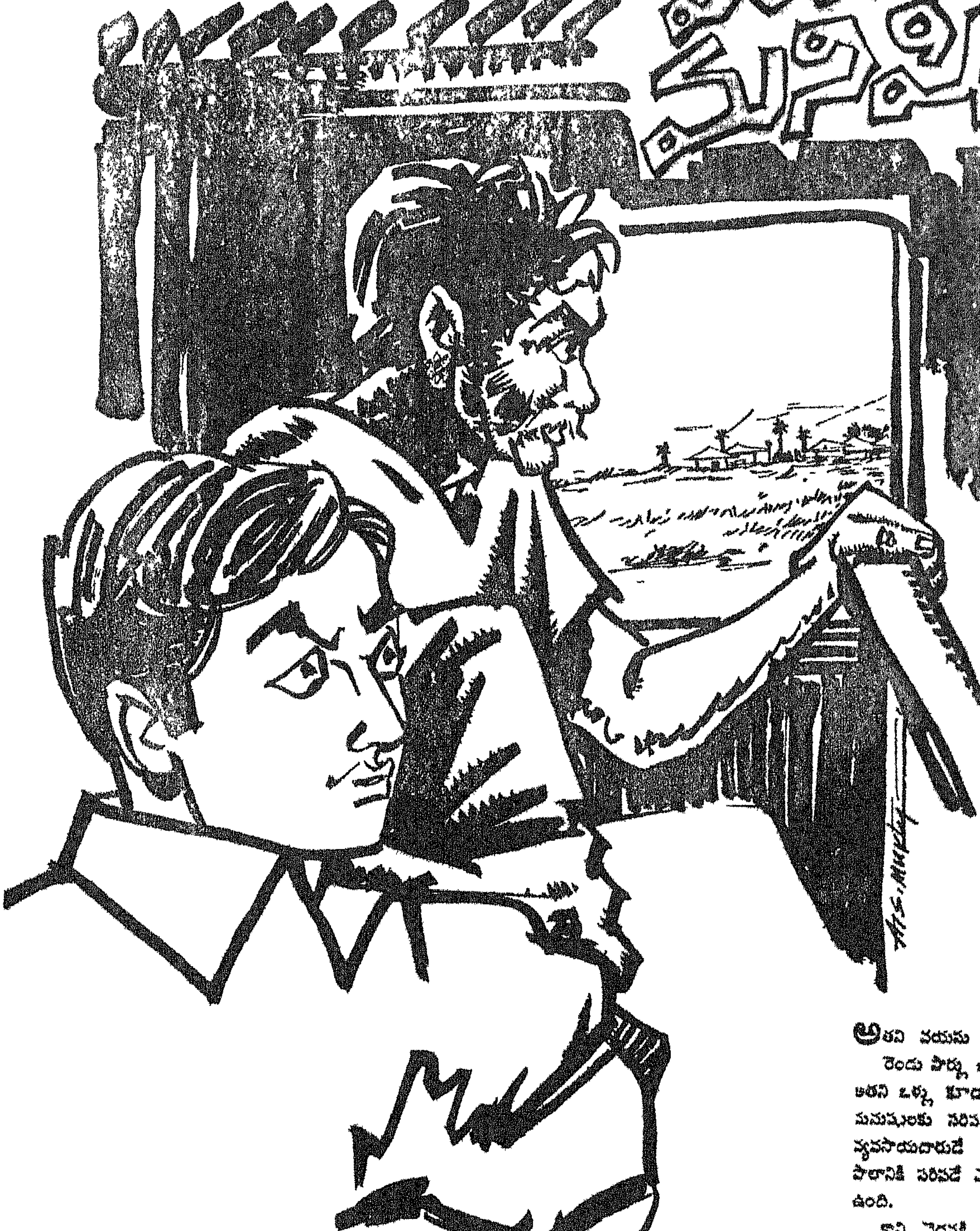

కె. ఎన్. వై.
పతంజలి

అతని వయసు నా వయసు చేత రెండు సార్లు భాగారింప బడుతుంది. అతని ఒళ్ళు కూడా నా సైజు ఇద్దరు మనుష్యులకు సరిపడా ఉంది. అతను వ్యవసాయదారుడే అయిన పక్షంలో, పొలానికి సరిపడే ఎరువు అతని ఒంటినే ఉంది.

కాని, వెధవకి బుద్ధే ఉన్నట్టు లేదు. ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. లేదు. ఉంటే నే నతన్ని మర్యాదగానే — "మీరు నా సీట్లోకి వచ్చేస్తారా— నా కా కిటికీ పక్క చోటిచ్చేసి?" అనడిగి నప్పుడు— "లాను . . . నాను సుట్ట కాల్చుకోవాలి" అని నిర్మొహమాటంగా చెప్పాడు.

“బస్సే చుట్ట వెట్టక్ గ్యకూడదు” గట్టిగా నిశ్చయించుకున్నాం.

బస్సు వేగంగా పోతూంది గాలికి నా జోబు ఒకని చంద్రాస్తం కొంపం కదులుతూ ఉంది. బిద్దు ఈ.

అరచేతు ఒంటో చెప్పలు. వాటికి స్ప్రాటన్ ఫ్లాగాలేసి తప్పెట్లు వాటికి మురికి పట్టుకున్న ఎటువ్యా, తెలుపు పాళ్ళు.

బుద్ధి లేకపోయిన తరువాత ఇలా ఏమేం ఉంటే ఏం లాభం ఏమిటి లాభం?

ఉలు ఉదయం లేచిన దగ్గిర నుంచి తల నొప్పిగా ఉంది దరిద్రపు తలనొప్పి. తెలుగు సినిమాలాగున్నా వచ్చిన వెంటనే తగ్గి పోదు. నిద్ర లేచి మంచం మీద నుంచి కాళ్ళు కింద పెట్టేసరికి, పనిలేని పెళ్ళాం లాగ, పనున్న స్నేహితుడి లాగ వచ్చేసి నెత్తికెక్కి కూర్చుంది దిక్కుమాలిన తలనొప్పి.

మళ్ళీ పక్కన కూర్చున్న నాయుడి కేసి చూశాను. అతను కిటికీలోంచి కనబడుతూన్న చెట్లకేసీ, చేమలకేసీ కాబోలు దీక్షగా చూస్తున్నాడు. వీడి దృష్టి తగిలితే అవి చటుక్కున చచ్చి ఊరుకుంటాయి.

వీడు ఎంతకీ చుట్ట కాల్చటానికి ప్రయత్నించటం లేదు. ఇలా వాడు చుట్ట తీసి ముట్టించ ప్రయత్నించడం, నే నిలా మొదట ఇంగ్లీషులోనూ, తర వాత తెలుగులోనూ అభ్యంతరం చెప్పి పగ తీర్చుకోవడం— ఈ వేళటికి సరదా తీరేలా లేదు.

కిటికీ పక్క సీటయితే ఓ చేయి కిటికీ చువ్వల మీద ఆన్చి, రెండో చేయి ఎదటి సీటు తాలూకు చట్టం మీద ఆన్చి, చేతుల మీద తలాన్చుకుని పడుకోవచ్చు— ముఖ్యంగా ఇలా తల నొప్పిగా ఉన్న సమయాల్లో.

కానీ, ఈ భారతదేశపు హృదయాలయిన పల్లెటూరి తాలూకు పౌరుడు, రాతి గుండెవాడు ఎక్కడ బస్సు దిగి పోయి నన్ను సంతోష శిఖరాల మీదికి ఎక్కిస్తాడో? అడిగాను.

అతను నా కేసి పరీక్షగా చూశాడు. “సాదారం.” చచ్చాం. వీడు నన్ను చివరి వరకూ వదలడు.

“మం దే ఊరు?” నాయుడడిగాడు నన్ను.

నా ఎడమ చేతి పక్కకి చూశాను. ఓ ముప్ఫై ఏళ్ల వయసున్న టెరిలీన్ బట్టల ఆసామీ పత్రిక ఒకటి మధ్యకి మడత పెట్టి చదువుతున్నాడు.

“ఎక్కడికి వెళ్తున్నావు?” నాయుడే మళ్ళీ అడిగాడు.

గొంతు తగ్గించి, “వెస్ట్ జర్మనీ” అన్నాను నెమ్మదిగా.

పళ్ళోయమ్మ పళ్ళు — చిత్రం - వి. ఆగాచార్య (ధర్మపురి)

నాయుడికి అర్థ మయినట్లు లేదు. “అదెక్కడ?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

“చోడవరానికి ఇంకా అవతలుందిలే” అన్నాను.

“సాదారంలో ఈ బస్సాగిపోద్ది. ఆ మీది కెళ్ళదు.” నాయుడు ముతకగా నవ్వాడు.

“చోడవరంలో దిగిపోయి నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోవచ్చులే.” విసుగ్గా అన్నాను. దెబ్బతో నోరు మూసుకున్నాడు.

బస్సు ఆగింది. చిన్నాపురం జంక్షన్. ఇద్దరో ముగ్గురో దిగి ఆరుగురు దను కున్నాను కానీ ఏడుగురు ఎక్కారు. లాభం లేదు. నాకు తెలియకుండానే ఏడో ఊర్లో ఎంత రెండురా దిగి ఎంతమంది ఎక్కారో లెక్క పెడుతూ చెక్కర్ ఉద్యోగం చేస్తున్నాను.

తలనొప్పి రానురానూ ఎక్కువవుతూంది, చిరాకుగా ఉంది. జేని యున్నులు పరాకుగాను, కాదలుచుకునే

నాలాంటి జీనియస్సు చిరాకుగానూ ఉంటారు కామోసు.

పక్కనున్న పిక్నీ అడిగినా బాగుండును. చూసి ఇచ్చేయవచ్చు. సరే.

"పిక్నీ ఓ సారి దిస్తారా?" అడిగాను.

అతను నాకేసి సీరియస్‌గా చూశాడు.

"ఇవ్వను." ఖచ్చితంగా చెప్పాడు.

అహో! దుర్మార్గుడు. పైగా హృదయం లేనివాడు. ఏ కో—ఎడ్యుకేషన్ లేని కాలేజీకో ప్రిన్సిపాలుగా ఉండదగ్గవాడు. వీడికంటే కుడిచేతి పక్కనున్న నాయుడే బెటర్. అడిగితే చుట్టన్నా ఇచ్చేలా ఉన్నాడు. చుట్టేం ఖర్మ? గ్యారంటీగా భుజంమీదున్న తువ్వాలు కూడా ఇచ్చేసే అంత ధాటీగా ఉన్నాడు.

కానీ, నాకు కావలసిన ఆ కిటికీ పక్క సీటు ఇవ్వడు. పక్కనున్న పిక్నీ వెధవని టైమడిగితే అదన్నా చెబుతాడా? చెప్పకపోయినా చెప్పకపోవచ్చు. ఏ దుర్మార్గుడి నోటి వెంట ఎలాంటి సమాధానం వస్తుందో ఎవరికి తెలుసు?

వీడిని టైమునుగాని, పిక్నీగాని, అస్సలు గాని ఏమీ అడగకూడదు. నాయుడిని చుట్టకాని, సీటుకాని, ఏ భోగట్టాకాని అడగకూడదు.

పక్కవాడిని అడగ నవసరం లేకుండానే టైమెంతో తెలుసుకోవచ్చు. ఈజీ. వాడు చేయి కిందికి దించినప్పుడు చూశాను.

"ఒంటి గంట."

పెళ్లి కెళ్లి జోడు పోగొట్టుకున్న వాడి లాగ ఎండ మండిపడిపోతూంది.

చోడవరం చేరడాని కింకా మూడు గంటల టైముంది. మూడు గంటలు. దుర్మార్గు లిద్దరి మధ్యా ... ముఖ్యంగా తల నొప్పితో.

పరీక్ష హాలులో మూడు గంటలు తెల్ల కాగితం వాడకుండా ప్రయత్నం మీద కూర్చోవచ్చు. తెలుగు నాటకం కానీ, సినిమా కాని కదలకుండా చూడవచ్చు ఆ మాట కొస్తే. కానీ, వీ ళ్లిద్దరి మధ్యా ... ? ? ?

భోజనంచేసి విజయనగరంలో బస్సెక్కాను. ఎంతో పాపం చేసుకోబట్టే వీళ్లిద్దరి మధ్యా వచ్చాను. ఇంకో సీట్లోకి మారిపోవచ్చు. ప్రభుత్వం కానీ, కండక్టర్ కాని, ప్రయాణీకులు గాని ఎవరూ అభ్యంతరం చెప్పరు. కానీ, ఇంకే సీటూ ఖాళీగా లేదు.

బస్సు అక్కడక్కడా ఆగుతూ జిడ్డుగా ముందుకి వెళుతూంది. తల నొప్పి మాత్రం ఎక్కడా ఆగకుండా చురుగ్గా పెరుగుతూంది.

కొంతమంది మగాళ్లని చూస్తే చిరాకేస్తుంది. చంపేయ బుద్ధవుతుంది. ఈ నమ్మకంలో ప్రస్తుతం కుడి ఎడమయినా పొరబాటు లేదు. ఈ చిరాకూ, తరవాతదీ మగవాళ్లకిమాత్రమే పరిమితం. అదేమిటో గాని అమ్మాయిల్ని ఎవర్ని చూసినా చిరాకెయ్యదు. పైగా ఎంతో ముచ్చటేస్తుంది. అదీ గమ్మత్తు.

బస్సు జిడ్డుగా ముందుకు పోతూంది. గాలి మొహమాటపడి వీస్తున్నా నాయుళ్ని దాటి నా దగ్గిరికి చేరలేక పోతూంది. చికాకుగా, చిరాకుగా ఉంది.

ముందు సీటుకి చేతులాన్చి, చేతుల మీద తల వాల్చి పడుకున్నాను, దుమ్ము పూసుకున్న నాయుడి రాకాసి పాదాలు టైరు చెప్పులు వేసుకుని ఉన్నాయి. కాళ్ల వెనక, సీటు క్రింద మైకా సంచీ ఒకటి ఉంది.

కళ్లు మూసుకున్నాను.

కళ్లు మూసుకుంటే ఒళ్లు తిరుగుతున్నట్లు అనుభూతి కలుగుతూంది. కళ్లు విప్పి కిందికి చూస్తున్నాను.

నాయుడు క్రిందికి వంగి కాళ్ల మధ్య నుంచి మైకా సంచీ ఇవతలికి లాగాడు. దాన్నిండా వేరుశనక్కాయలు. రెండు గుప్పిళ్లు తీసి కాలితో సంచీ మళ్లీ వెనక్కి తోసేశాడు.

బహుశా గడ్డి తవ్వడానికో, గొడ్డలితో కర్ర మొద్దులు చీల్చటానికో పుట్టిన మొద్దు వేళ్లతో వేరుశనగ ఒలుస్తున్నాడు చిటుకూ, చిటుకూ మని.

ఒలుస్తున్న చప్పుడు. నములుతూన్న మెత్తని, అసహ్యకరమయిన శబ్దం... క్షణాలు గడుస్తున్న కొద్దీ అన్‌బేరబుల్‌గా, పెయిన్‌ఫుల్‌గా ఉంది.

బస్సు ముందుకి వెళుతున్న కొద్దీ ఓర్పు దూరంతో పాటు తగ్గుతూంది.

చిటుక్ ... చిటుక్ ... చెవుల్లో కాదు, మెదడులోకాదు, నా సహనం మీద సమ్మెట దెబ్బలు. దుర్భరంగా ఉంది. నా పక్క ఉన్న ప్రిన్సిపాల్ బుద్ధులున్న పిక్నీ వాడి కిదేం పట్టేసట్టు లేదు.

వెధవలు. ఛక్కా మనిషి బాధ అర్థం కాదు. సినిమా చూసే వాడి బాధ తీసే వాడికి అర్థం కాదు. చదివే వాడి అవస్థ వ్రాసేవాడికి అక్కర్లేదు. బస్సులో కూర్చున్న వాడి బాధ కండక్టర్‌కి అవసరం లేదు. రిజల్ట్సు చూసే విద్యార్థుల ఘోష అవి కంపోజ్ చేసే వాడికి అక్కర్లేదు. దారుణం. ముఖ్యంగా ఇలాంటి రూట్ బస్సులో, నాలాంటి నాజూకు మనిషికి నరకం. అసలు అడ్డమైన వాడినీ బస్సులో ఎక్కనివ్వకూడదు. ఎక్కనిచ్చినా బస్సులో కూర్చుని ఏ గడ్డీ నమలరాదని రూలింగివ్వాలి. తింటే జేబులోని డబ్బులన్నీ లాక్కుని సగం దారిలో దించెయ్యాలి.

నా మటుకు నా కో రోజు సర్వాధికారం ఇస్తే, ఈ నాయుడుతో మొదలెట్టి అనాగరికు లందరినీ ఉరి తీయించి పారేస్తాను. ఆఫ్ కోర్స్! మనకి ఇష్టంలేని లెక్చరర్స్‌నీ, ప్రిన్సిపాల్స్‌నీ, కొంతమంది కథకుల్నీ, మరికొంతమంది సినిమా వాళ్లనీ, కొంతమంది ఆడపిల్లల తాలూకు క్రూరులైన తండ్రుల్నీ ఈ స్కీముతో కలిపేయవచ్చు. ఏమైనా చేయవచ్చు. కాని, ఈ నాయుడుచేత శనక్కాయలు తినడంమాత్రం తక్షణం మానిపించలేం.

తలనొప్పి తల కొరుకుతూనే ఉంది. వేరుశనగ తింటూనే ఉన్నాడు నాయుడు. నా చేతిని లేని, వాడి కాని, నా పక్క ఉన్న ప్రిన్సిపాల్ పోలికగాడి చేతిమున్న గడియారం తిరుగుతూనే ఉంది.

బస్సు కొత్తవలసలో ఆగింది.

ప్రిన్సిపాల్ దిగిపోయాడు. అతను ఖాళీ చేసిన స్థలంలో ఒక బెల్‌బాటమ్ అబ్బాయి కూర్చున్నాడు. ఎర్రగా, నాజూకుగా, సన్నగా ఉన్నాడు. నాకేసి చూసి పలకరింపుగా నవ్వాడు.

నాయుడు జంతికలు కొనుక్కుని, గ్లాసుడు మజ్జిగ కొనుక్కుని తాగాడు. ఇండీసెంట్. అన్ హైజీయనిక్. అడ్డమయిన గడ్డీ తినడం, తాగడం. మొత్తం సమాజం ఇంకా తిండి అవస్థకి మించి ఎదగలేదు.

కొంతమంది దిగారు కాని, నా నెత్తిమీదున్న తల నొప్పి మాత్రం దిగలేదు.

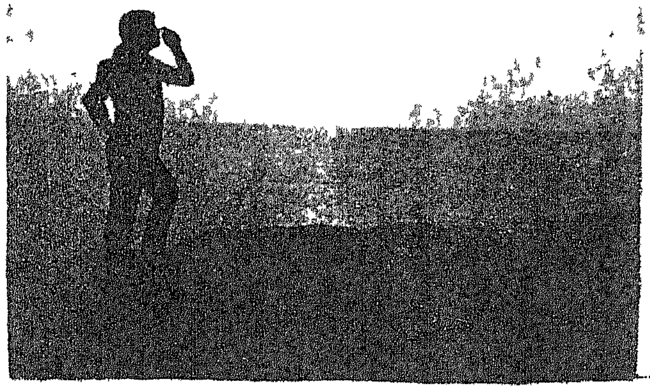

తమసో మా జ్యోతిర్గమయ
ఫోటో — కె. నాగేశ్వరరావు (మద్రాసు)

కొంతసేపు పోయిన తరవాత బస్సు బయలుదేరింది. తలనొప్పికి తోడు ప్రాణాల్ని తినేస్తున్న దరిద్రపు జంతికల చప్పుడుకు తోడు కడుపులో తిప్పుతూంది. నోట్లో విజృంభిస్తున్న లాలాజలం.

కొత్తగా వచ్చి కూర్చున్న కుర్రాడు అతి మంచివాడు లాగానూ, సంస్కారవంతుడు లాగానూ ఉన్నాడు. స్నేహపూర్వకంగా నవ్వి పక్కసాడి ఆఫర్ చేశాడు. మొహమాటపడినా ఒకే ఒక్క పలుకుమాత్రం తీసుకున్నాను, రచయితలు పంపిన అనేక రచనలలో సంపాదక మహాశయులు మొహమాట పడి ఒకే ఒక్క రచన ప్రచురణకి ఏరుకున్నట్టు.

అంతమంచి అబ్బాయితో మంచి చెడ్డా మాటాడితే బాగుండును. కానీ, ఒంట్లో ఓపికమాత్రం లేదు.

బస్సు మెలికలు తిరుగుతూంది. కడుపులో తిప్పు లావయింది. భోజనం చెయ్యకుండా బస్సెక్కి ఉండవలసింది

లాభం లేదు, లాభంలేదు, లాభం లేదు వాంతయ్యేట్టుంది. ఇంక ఆగేలా లేదు. దుస్సహంగా ఉంది. భళ్లున వాంతి అయింది!

నా బూటు మీదా, నాయుడి దుమ్ముకొట్టుకున్న పాదాల నిండా అసహ్యంగా అరిగీ అరగని అన్నం మెతుకులు. నాయు డీ వేళ నా అంతు చూస్తాడు ... తప్పదు.

"అర్రేరే! ..." నాయుడు గాభరా పడ్డాడు. ఇక తన్నడం తరవాయి.

"ఏక్ ..." నా పక్కనున్న అబ్బాయి అసహ్యించుకుని లేచి ముందుకు వెళ్లి నిలబడ్డాడు.

చివుక్కుమంది మనసు.

"ఛీ! ఛీ! కొంచెం చెబితే బస్సాపేవాళ్ళం కదండీ... ఫ్లోరంతా పాడయి పోయింది." కండక్టర్ విసుక్కున్నాడు.

ఒళ్లు స్వాధీనం తప్పుతూంది. గుండెలు ఎంతో వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి. ముందుకు తూలి ఎదటి సీటుకి నుదురు కొట్టుకుంది.

"అర్రే ... పాపం ..." నాయుడి గొంతుకే అది.

నా తలని, గడ్డి తవ్వడానికీ, కట్టెలు చీల్చటానికీ, వేరుశనగ మోటుగా ఒలవటానికీ పుట్టాయను కున్న మోటు వేళ్లే జాలిగా ఆప్యాయంగా పట్టుకుని, దుమ్ము పట్టిన, తెగ మాసిన, అసహ్యకరమయిన ఒడిలోనే పడుకో బెట్టుకున్నాయి.

నా కాలిపోతున్న నుదుటిని నెమ్మదిగా నిమిరి, నా కళ్లని మెత్తగా, చల్లగా మూసినది ఆ మోటు మురికి చేతులే ... ఆ చేతు లా జిడ్డుతల నాయుడివే... *